

Plenum

Torsdag 13.2.2025 kl. 16.00

2.1. Muntlig fråga om Europas roll i att få slut på kriget i Ukraina (Antti Lindtman sd)

Muntligt spörsmål MFT 7/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Lindtman, varsågod.

Debatt

16.01 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Eurooppaa haastetaan tänään monesta suunnasta. Yhdysvaltain uusi presidentti näyttää hylänneen maan aiemmat Ukraina-kannat ja on nyt aloittanut keskustelut Venäjän valtionjohdon kanssa ilmiselvästi ilman yhdessä sovittua linjaa Ukrainan tai EU:n kanssa. Ensikomentit valitettavasti viittaavat siihen, että kansallisesta olemassaolostaan taistelevaa Ukrainaa oltaisiin pahimmillaan myymässä hyvin periaatteettomalla tavalla: tavalla, jossa väkivaltainen hyökkäys palkittaisiin alueuuvutuksilla. Kaikkien eurooppalaisten ja aivan erityisesti pienten maiden edustajien on syytä ottaa selkeä kanta tällaisiin kaupankäynteihin. Arvoisa pääministeri, mikä teidän arvionne on tilanteesta? Onko hallitus ollut yhteydessä Yhdysvaltain viranomaisiin tilanteen johdosta, ja onko ilmoitettu Suomen tuki Ukrainalle ja maan itsemääräämisoikeudelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan oikea ja tärkeä kysymys tässä vakavassa ajassa. Tämä on historiallinen aika, ja siinä ajassa eletään vielä historiallisia hetkiä.

Eilen todella oli puhelu Yhdysvaltain uuden presidentin Donald Trumpin ja Putinin välillä. Tässä tapahtui juuri se, mitä me olemme pitkään odottaneet tai ajatelleet sen tulevan, eli Trump avaa keskustelun ja tekee pelinavauksen siitä, miten Ukrainaan saadaan aselepo ja rauha, mikä sinänsä on hyvä tavoite. Mutta nämä ensimmäiset keskustelut ovat olleet Ukrainan kannalta, Euroopan kannalta ja Suomen kannalta huolestuttavia. Me ollaan valtionneuvostona ja ulko- ja turvallisuuspoliittinen johto oltu tiiviisti yhteydessä keskenämme mutta sen lisäksi myöskin meidän liittolaisiin, meidän kumppaneihin, Euroopan unioniin, myöskin yhteyksiemme kautta Yhdysvaltoihin.

Me tuemme Ukrainaa. Ukrainan rauhaa ei voi sopia ilman Ukrainaa, eikä Eurooppaan voi rakentaa rauhaa ilman Eurooppaa. Tämä on meille aivan selkeää. Uskon, että tämä sali jakaa tämän täysin, ja tämän puolesta [Puhemies koputtaa] teemme töitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

16.03 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille vastauksesta. Varmistan vielä, että sanoitte, että Suomesta on oltu yhteydessä Yhdysvaltoihin.

Tässä tilanteessa on tärkeää, että Suomi ilmoittaa selkeästi kantansa ja sen, että sen Ukrainan tuki -politiikka on ennallaan. Kaikissa tapauksissa nyt nähty pakottaa meidät kokoamaan rivit Euroopassa. Euroopan on nyt puolustettava arvojaan ja etujaan, ja se vaatii ennen kaikkea yhtenäistä esiintymistä. Euroopan on puhuttava nyt yhdellä äänellä oikeudenmukaisen rauhan puolesta, ja se vaatii sitä, että Ukrainaa kuunnellaan ja Ukraina osallistuu oman kohtalonsa päätöksentekoon, ja Euroopan asioista voidaan päättää vain pöydissä, joissa Eurooppa itse on mukana.

Arvoisa pääministeri, tämä nyt viime vuorokausina ja aiemmin tapahtunut vaatii EU:lta pikaista kannanmuodostusta ja päättävistä esiintymistä. Oletteko valmis esittämään EU-johtajien ylimääräistä huippukokousta, joka kutsuttaisiin koolle mahdollisimman nopeasti jo ensi viikon lopulla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.05 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtmanin nuotit ovat tässä aivan oikeat. Itsekin totesin niin, että Ukrainan rauhaa ei voi sopia ilman Ukrainaa, ja Euroopan pitää olla näissä pöydissä mukana.

Aamuinen yhteydenottoni komission puheenjohtajaan oli ensinnäkin kysymys siitä, miten Eurooppa toimii, miten me pysäytämme tämän kehityksen, jossa meidän yli keskustellaan. Näitä keskusteluja on käyty, ja tämän vuoksi aion myöskin huomenna osallistua Münchenin turvallisuuskonferenssiin. On sovittu tärkeitä tapaamisia EU:n päämiesten kanssa, myös von der Leyenin, ja tämä ajatus on valmistelussa, että me vaadimme Eurooppa-neuvostoa kokoontumaan ylimääräiseen kokoukseen. Se olisi tässä tilanteessa oikea ratkaisu. Se osoittaisi sen, että Eurooppa on tosissaan, Eurooppa muodostaa yhtenäisen kannan, ja sieltä se kanta pitää saada ulos.

Meillä pitää olla positio. Ei riitä pelkästään se, että me sanomme, että Eurooppaa pitää kuunnella, vaan pitää kertoa, mitä meillä on sanottavana. Se on voimakas tuki Ukrainalle ja Euroopan turvallisuudesta huolehtiminen, myös Suomen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

16.06 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että pääministeri kertoi tästä aktiivisuuden suuntaamisesta Euroopan unioniin ja sen toimieliimiin, ja ylipäänsä EU:n vaikutusvaltaiset kanavat Trumpin hallintoon kaipaavat vahvistusta ja vaikutusmahdollisuuksia sitä kautta.

Mutta sitten on tämä toinen reitti. Yhdysvallat ei kuitenkaan ole yksinvaltainen maa, vaikka välillä siltä vaikuttaakin. Senaatilla ja edustajainhuoneella on myöskin vaikutusmahdollisuuksia silloin kun ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisiä kysymyksiä on asialistalla. Onko hallitus pystynyt tai aikooko rakentaa suurempia yhteyksiä myös tänne kongressin puolelle, että sitäkin kautta Suomelle tärkeitä näkemyksiä saadaan paremmin perille, kun Suomella on tämän Ukrainan kysymyksen ohella esimerkiksi DCA-sopimuksen täytäntöönpano hyvin tärkeänä kysymyksenä lähiaikoina esillä?

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.07 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksestä. Me ollaan oltu Suomessa viisaita yli vaalikausien siinä, että meillä on ollut hyvin tiiviit yhteydet Yhdysvaltoihin, kongressiin, molempiin puolueisiin. Sitä on tehty viime vaalikauden aikana, Nato-prosessi oli siitä hyvä esimerkki. Sitä on vaalittu tämän vaalikauden aikana, eduskunnan keskeiset valiokunnat ovat vierailleet Yhdysvalloissa. Me hyödynnämme näitä suhteita täysimääräisesti, ja eikö niin: me teemme niitä yli hallitus—oppositio-rajojen. Tämä on meidän yhteinen asia. Ja tätä yhteistä asiaa vahvistaaksemme minun on tarkoitus kutsua ensi viikolla myöskin parlamentaarinen keskustelu turvallisuustilanteesta, jotta voimme jakaa yhteistä tilannekuvaa ja vielä vahvistaa yhdessä ajatusta niistä keinoista ja polusta, jotka meillä Suomena tässä on.

Mutta nyt on aivan oleellinen asia se, että me saamme Euroopan yhdentymään tässä asiassa. Suomi on kertonut määrätietoisesti koko tämän kolmen vuoden ajan, että Ukrainaa pitää tukea enemmän ja vahvemmin ja että eurooppalaista puolustusta pitää vahvistaa. Nämä samat viestit ovat edelleen voimassa — täysin voimassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.08 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä kun seuraa keskustelua, niin vaikuttaa valitettavasti siltä, että Yhdysvallat on ehkä omissa lähtökohdissaan enemmänkin neuvotteluissa myötäilemässä Venäjän tavoitteita, ja keskustelua käydään todellakin Euroopan yli ja ilman että me, jotka olemme täällä Euroopan mantereella, olisimme siinä keskustelussa mukana. On erittäin hyvä kuulla, että pääministeri on ollut yhteydessä komission johtoon ja on myöskin vaatimuksia yhteisestä huippukokouksesta. Valitettavasti Euroopan unioni on tässä kysymyksessä ollut liian heikko, ja sitä yhteistä linjaa on todellakin haettava.

Voimapolitiikalla ei valtioiden rajoja voida liikutella, ja se viesti, mikä meidän pitää pystyä välittämään, on yhtenäinen viesti niin Yhdysvaltoihin, Venäjälle kuin Ukrainaan. Toivonkin, pääministeri, jos voitte vielä todeta kaikille kotikatsojille, jotka tätä lähetystä seuraavat: mikä se Suomen linja on Ukrainan tulevaisuudesta ja ennen kaikkea Euroopan turvallisuuden takaamiseksi? — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.10 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleen, kiitos tärkeästä kysymyksestä.

Ukrainan osalta kaikki lähtee siitä, että rauhansopimuksen jälkeen Ukraina on itsenäinen maa ja suvereeni maa, joka voi jatkaa tiellään kohti Euroopan unionin jäsenyyttä — on muuten meidän yhteinen tehtävämme saada Ukraina mukaan Euroopan unioniin —, ja että Ukraina voi hakea halutessaan Naton jäsenyyttä. Nämä ovat ne keskeiset lähtökohdat, joista minusta pitää huolehtia ja siitä, että se rauha myöskin turvataan Ukrainalle, kun tulitauko on saatu aikaan, kun rauhansopimus on saavutettu.

Meidän täytyy olla selkeitä. Meidän täytyy muistaa myöskin oma arvomme, Euroopan arvo. Meitä on lähes puoli miljardia. Me ollaan Yhdysvaltojen tärkein kauppakumppani. Me ollaan Yhdysvaltain tärkein turvallisuusliittolainen. Meidän pitää vaalia myöskin suh-

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

dettamme meidän tärkeimpään liittolaiseen Yhdysvaltoihin, mutta meillä pitää olla oma mielipide, meillä pitää olla oma näkemys. Meidän pitää pitää huolta ukrainalaisten asiasta mutta myöskin, kuten sanoin aikaisemmin, Suomen turvallisuudesta, koska nämä laajemat turvallisuusjärjestelyt, joista Putin kertoo haluavansa puhua, herättävät meissä suomalaisissa huonoja ajatuksia.

Suomen turvallisuuden takaaminen tässä ratkaisussa on meille itsellemme aivan keskeinen asia samalla tavalla kuin meidän täytyy huolehtia Ukrainan hyvästä rauhansopimuksesta, hyvistä ehdoista. Me ollaan pidetty huolta meidän puolustuksesta, me ollaan Euroopan unionin jäsen, ja me ollaan liitytty Nato-jäseniksi. [Puhemies koputtaa] Me ollaan rakennettu meidän turvallisuus näihin elementteihin. Pidetään niistä kiinni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

16.11 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todistammeko tässä parhaillaan hyvin raadollista suurvaltaintressien pohjalta tapahtuvaa muiden päiden ylitse kävelyä? Tehdäänkö kuitenkin virhe, jos arvioidaan presidentti Trump arvaamattomaksi suurvaltajohtajaksi, vai onko hän itse asiassa johdonmukaisempi kuin luulemme-kaan? Onko tässä mahdollisesti taustalla itse asiassa se globaali hegemoniakamppailu, minkä Trump on todennut tapahtuvan Kiinan kanssa, ja tässä lyödään ikään kuin kiilaa Kiinan ja Venäjän väliin meidän eurooppalaisten kustannuksella? Korostaako tämä itse asiassa sitä, minkä te tässä sanoittekin, että jos pahimmillaan Trump estää Ukrainan Nato-jäsenyyden, niin tämä Euroopan unionin jäsenyys tosiasiaa tulee paljon merkittävämmäksi kuin kuvittelemme-kaan ja meidän pitäisi johdonmukaisesti tukea sitä, että tähän koheesio-turvallisuutta kantavaan Euroopan unioniin Ukrainalla on pääsy?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.13 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä Trumpin toiminnassa me olemme varmasti kaikki nyt nähneet sen, että hän tekee kovia peliavauksia ja sitten lopputulema on sillä suunnalla mutta ei ehkä niin kova. Vaikka nyt puhutaan todella vakavista, suurista kysymyksistä, millä viitataan Trumpin ja Putinin keskusteluihin, niin silti minä myöskin tässä tilanteessa kehotan rauhallisuuteen ja malttiin. Tämä tulee olemaan erittäin pitkä prosessi, tämä Ukrainan rauhan tie, ne kaikki ratkaisut siihen liittyen: turvatakuut, rauhanehdot, eurooppalaiset päätökset, Yhdysvaltojen ja Euroopan yhteistyö, Naton kehittyminen. Haluan antaa myöskin malttia ja sen verran rauhoittavaa viestiä, että tämä on pitkä tie, mitään tässä ei ole vielä päätetty. Väärällä jalalla ehkä lähti, ja lähtikin, liikkeelle, mutta meidän täytyy pitää huolta siitä, että se lopputulema on oikeassa suunnassa.

On selvää, että Yhdysvaltojen intressit ovat koko ajan enemmän Kiinassa, Tyynenmeren alueella. Me olemme tämän tienneet. [Puhemies koputtaa] Siksi Suomi on vaatinut vahvempaa eurooppalaista puolustusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haavisto, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

16.14 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin hyvä, pääministeri, että lähдете Münchenin turvallisuuskokoukseen — nyt se on varmaan tärkeämpi kuin koskaan.

Eilen kuulimme Yhdysvaltain puolustusministeri Pete Hegsethin lausunnon, jossa hän toisaalta katkaisi ikään kuin Ukrainan Nato-haaveet ja toisaalta sitten näytti vihreää valoa alueluovutuksille, ja näytti, että mentiin jo edellä sinne neuvottelujen lopputuloksiin tai annettiin periksi aivan keskeisistä asioista. Euroopalle tässä näyttäisi jäävän jälleenrakentajan rooli, Ukrainan aseellisen vahvistamisen rooli, EU-jäsenyyden tukeminen, turvatakuiden järjestäminen. Miten näette tulevaisuudessa EU:n roolin Ukrainan tukijana? Mitä myöskin Eurooppa voisi tässä tilanteessa tehdä enemmän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.15 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan tässä ja nyt jo välittömästi minusta Euroopan viestin pitää olla se, että me tuemme Ukrainaa sekä aseellisesti että taloudellisesti siihen asti, kunnes rauha on saavutettu. Me halutaan edelleen, että eurooppalainen viesti on se, että me tuemme Ukrainaa. Me vahvistettaisiin sillä tavalla Ukrainan asemaa rauhanneuvotteluissa, myöskin siellä rintamalla, ja tämä on mielestäni välttämätöntä.

Aivan päivänselvää on se, että Eurooppa joutuu kantamaan ja Euroopan pitää kantaa isompi rooli myöskin Ukrainan rauhanturvaamisesta jatkossa, mutta se, mihin se muotoutuu, on sitten pitkien neuvotteluprosessien kysymys. Me ollaan tiedetty se, että Yhdysvallat vetäytyy joka tapauksessa vähemmälle Euroopassa. Nyt se vain tapahtuu, ja se on ehkä ikävä kuulla, mitä olemme itse ennustaneet täällä monta kertaa. Meidän pitää kantaa vastuumme. Siksi meidän täytyy rakentaa eurooppalaista puolustusteollisuutta, eurooppalaista kykyä, jotta me voimme puolustaa itseämme ja Ukrainaa, joka edustaa meidän arvojamme ja joka on osa länttä. Ja mitä tulee Ukrainan muuhun tukeen, niin Euroopan [Puhemies koputtaa] ja Suomen siellä mukana pitää ottaa iso rooli, niin kuin me olemme jo tehneet, Ukrainan jälleenrakentamisessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

16.16 **Sofia Vikman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus on varmasti tässä salissa meille kaikille se asia numero yksi. Oli tärkeä kuulla jälleen pääministerin toistavan sen, että Suomi tukee Ukrainaa, Ukrainasta ei voi sopia ilman Eurooppaa. Suomi on hoitanut oman leiviskänsä turvallisuudesta huolehtimisessa erinomaisesti. Hallituksen toimien keskeisenä punaisena lankana on edelleen se, että varautumista vahvistetaan jatkuvasti.

Nyt viime päivinäkin nähty alleviivaa sitä, että Euroopan on väistämättä toimittava yhdessä, otettava enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan. Puheista on päästävä yhä vahvempiin tekoihin. Se tarkoittaa myös Euroopan mailta nykyistä suurempaa taloudellista panostusta puolustukseen ja turvallisuuteen. Muuta vaihtoehtoa ei ole. Kysyn: miten Suomi tätä tavoitettamme aikoo edistää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

16.17 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä maailmantilassa... Tässäkin on käyty hyvää keskustelua. Jokainen ymmärtää nyt sen varmasti, että Euroopan on vahvistettava omaa puolustustaan kahdesta syystä: Yhdysvaltojen suuri rooli Euroopan turvallisuuden takaajana tulee nyt vähenemään merkittäväällä tavalla tai ainakin vähenemään. Samaan aikaan Venäjä ei ole muuttunut mihinkään siitä aggressiivisesta naapurimaansa kimppuun käyvästä maasta, joka kolme vuotta on hyökännyt, sotinut, pommittanut, tappanut. Se ei ole muuttunut. Näistä syistä meidän Euroopassa on pakko panostaa ja paljon.

Me ollaan hoidettu meidän omaa leiviskää. Sekään ei riitä, saatikka se, että osa on tehnyt vielä paljon vähemmän kuin on sovittu. Nyt tämä täytyy nostaa uudelle tasolle, jolla ei ole mitään muuta vaihtoehtoa. Ja se vaatii niin suuria resursseja, että meidän täytyy toimia kansallisella tasolla. Me joudutaan rahoittamaan meidän puolustusta paljon enemmän tulevien vuosien ja vuosikymmenen aikana, ja me tarvitaan myöskin Eurooppaa, jotta me pystymme tähän. Yhteistä eurooppalaista rahoitusta tarvitaan, mutta meidän ehtomme on siinä se, että sitä eurooppalaista rahoitusta käytetään siellä, missä Eurooppaa puolustetaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyar, olkaa hyvä.

16.18 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä keskustelua seuraa, niin elävästi tulee mieleen Yhdysvaltojen vetäytyminen Afganistanista. Se tapahtui hyvin lyhyessä ajassa, ja me kaikki tiedämme, mikä on maan kohtalo tällä hetkellä. Ukrainalle toivottavasti kohtalo on toisenlainen, ja jokainen meistä toivoo, että tämä prosessi olisi pitkä ja ennen kaikkea oikeudenmukainen, aivan kuten täällä pääministeri totesi. Se ei missään nimessä voi olla yksipuolinen myönnytys, kuten me tällä hetkellä näemme Yhdysvaltojen viesteistä, ja se yksipuolinen myönnytys on tässä kohtaa nimenomaan Venäjälle.

Ukraina on viimeisen kolmen vuoden aikana taistellut läntisen demokratian puolesta, ja nyt, hyvä hallitus ja kaiken kaikkiaan Euroopan unioni ja kansainvälinen yhteisö, meidän täytyy puolustaa Ukrainan oikeuksia. Tässä kohtaa emme tarvitse enää mantraa, vaan todella niitä konkreettisia tekoja, ja vielä kerran pääministeri kysyin teiltä: miten arvioitte aidosti Suomen sekä Euroopan unionin tosiasiallisia mahdollisuuksia tällä hetkellä näissä rauhanneuvotteluissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.20 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otetaanpa rehellisyyden kautta oikein kunnolla, niin juuri tällä hetkellä, juuri tässä hetkessä, Eurooppa on sivussa. Mutta Eurooppa on varautunut neuvotteluihin ja valmistautunut niihin, ja nyt se paikka pitää ottaa. Se, millä se paikka otetaan, on se, että Eurooppa kerää joukot koolle ja asettaa tavoitteet, osallistuu neuvotteluihin ja kertoo, mitä mieltä me ollaan ja mitä me halutaan ja mikä on meidän roolimme. Jos meidän äänemme ei kuulu, niin ei sitä kukaan silloin kuulekaan, eli meidän täytyy tehdä itsemme kuulluiksi. Minusta sen pitää lähteä liikkeelle, ja se on lähtenyt nyt, ja sitä pitää vahvistaa huomenna Münchenin kokouksen yhteydessä, ja sitä pitäisi vahvistaa yhteisellä, vahvalla viestillä Eurooppa-neuvostosta.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

Mutta yhden asian haluan sanoa myöskin, sen, että ei tämä tilanne mikään toivoton kuitenkaan ole. Ukrainalla on vahva armeija, ja se on kolme vuotta puolustautunut Venäjää vastaan. Euroopan talous on kymmenen kertaa Venäjän talouden kokoinen, ja Venäjän talous kärsii merkittävästi meidän pakotteistamme. Me pystymme, jos me haluamme, ja nyt on aika Euroopan herätä. [Krista Kiuru: Hyvä puhe!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.21 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme Suomena Euroopassa siitä poikkeuksellinen maa, että tuemme Ukrainaa yli puoluerajojen vankasti. Ukrainan asia on meidän, ja tätä viestiä olemme toistaneet kolme vuotta. Olemme toistaneet myös, että rauhaa ei neuvotella Ukrainan ja Euroopan ohi, mutta nyt tilanne näyttää suoraan sanoen karmivalta. Trumpin hallinnon aikakautena käy selväksi, että ehdot rauhalle asettavat Yhdysvallat ja Venäjä, ja pöydällä ovat sekä Ukrainan alueet että luonnonvarat. Pääministeri Orpo, miten Suomi aikoo huolehtia siitä, että Ukrainan ja Euroopan ohi ei neuvotella ja ettei Ukraina jää yksin Venäjän ja Euroopan väliin epävarmuuden tilaan? Voisiko kenties yhä tiiviimmällä pohjoismaisella [Puhemies koputtaa] yhteistyöllä olla tässä paikkansa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.22 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Honkasalon asiat ovat juuri oikeat. Meidän pitää tehdä vielä enemmän. Meidän pitää vahvistaa se tieto ukrainalaisille, eurooppalaisille ja maailmalle, että me tuemme Ukrainaa ja autamme niin paljon kuin on tarvis, niin kuin me on tehty, ja me jatkamme sitä. Ja jos tarve vaatii ja jos Yhdysvallat vähentää, meidän täytyy Eurooppana olla valmiit tukemaan vielä lisää. Me toimimme eri foorumeilla tässä, suoraan kahdenvälisesti Ukrainan kanssa, sen lisäksi Euroopan unionin kautta, järjestöjen kautta ja sitten vielä eri maaryhmissä, joista nimenomaan mainitsemanne pohjoismainen yhteistyö on merkittävin, mutta sen lisäksi myöskin Nordic—Baltic-yhteistyö, Pohjoismaat—Baltian maat-yhteistyö, on ollut erittäin merkittävää. Me yhdessä, Baltian ja Pohjolan maat, ollaan muistaakseni Yhdysvaltojen jälkeen toiseksi suurin Ukrainan tukija. Pidetään tästä kiinni. Pidetään huolta siitä, että me saamme kaikki mukaan. Kyllä jokaisen Euroopassa pitäisi nyt herätä tähän tilanteen vaikeuteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.23 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan asia on ollut poikkeuksellisen väkevästi meidän kaikkien suomalaisten yhteinen, eikä ihme, sillä se on pienen maan elinehto, että kansainvälinen järjestys perustuu lakiin ja se perustuu sääntöihin eikä voimapolitiikkaan ja suurvaltojen sopimuksiin.

Nyt viikonloppuna Müncheniin kokoontuu maailman ulkopolitiikan kärkikaarti. Kam-mottavalla tavalla tulee mieleen historian sopimus Münchenistä 1938, jolloin suurvallat sopivat, että natsi-Saksa saa Tšekkoslovakian sudeettialueet. Tästä Münchenistä ei saa tulla historian toisintoa. Eurooppalaisten johtajien on tehtävä selväksi, että Ukrainaa ei jaeta eikä sen itsemääräämisoikeutta loukata.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

Pääministeri, on erinomainen asia, että harkitsitte uudelleen osallistumistanne Münchenin turvallisuuskokoukseen. On myös erinomainen asia, että kerroitte, että tullette järjestämään parlamentaarisen kokouksen, jossa jaatte puolueille tietoa ja omia näkemyksiänne. Olisi tärkeää, että tämä keskustelu tuotaisiin myös tänne eduskunnan suureen saliin, jotta voisimme jälleen kerran uusintaa meidän yhtenäisen tukemme Ukrainalle [Puhemies ko-puttaa] ja sääntöpohjaiselle järjestykselle. Pääministeri, oletteko valmis antamaan asiasta pääministerin ilmoituksen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.25 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tämä meidän Suomen yhtenäisyys tässä asiassa, sekä Ukrainan tukemisessa että näkemyksessämme Suomen puolustuksesta, sen järjestämisestä ja turvallisuudesta, on ihan kaikki kaikessa, ja se on sellainen arvo, että sitä kannattaa vaalia. Vaikka joistain asioista ollaan välillä rajustikin eri mieltä, niin nämä asiat yhdistävät. Siksi parlamentaarinen työ tämän asian äärellä on erittäin viisasta. Olemme ilman muuta valmiit käymään keskustelun eduskunnassa laajasti tässä, ja olen henkilökohtaisesti valmis eduskunnan puhemiehistön kanssa keskustelemaan siitä, millä tavalla ja milloin tämä olisi järkevää järjestää. Tässä asiassa kaikki käy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

16.26 Veijo Niemi ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, ymmärrän todella hyvin tämän, että ilman muuta me tuemme Ukrainaa, mutta näinä aikoina mielestäni ei tule myöskään unohtaa kotipesää. Meille varmasti on täysin selvää, että emme voi luovuttaa Leopardjamme tai Hornetejamme Ukrainaan, vaikka siellä kova tarve olisi. Oletteko ollut yhteydessä meidän läheisimpiin Nato-maihin — Viro, Latvia, Liettua, Puola, Ruotsi, Norja — esimerkiksi Pohjois-Suomen turvallisuuden takaimiseksi? Ja olisiko mielestänne tässä vaiheessa jo hyvä lähteä nostamaan bkt-prosenttia turvallisuuden nimissä erilaisiin hankintoihin armeijan suhteen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.26 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niemen kysymys on aivan oikea, eli pidetään huolta siitä, mikä on se meidän puolustuksemme ja turvallisuutemme peruspilari, eli vahva kansallinen puolustus.

Me ollaan oltu vuosikymmenet viisaita siinä, että siitä ei ole tingitty. Silloinkin kun muualla hanskat tippuivat, niin Suomessa eivät, ja se on ollut meille kaikki kaikessa. Pidetään siitä huolta, mutta sen lisäksi me olemme Nato-jäseniä ja liittokunta tuo meille suojaa. Vaalitaan Natoa ja rakennetaan sitä Suomen Nato-jäsenyyttä. Ja siinä aivan oleellinen kysymys on se, miten Suomen puolustus Naton jäsenenä järjestetään, ja silloin pohjoismaisen yhteistyö, toki muutkin liittokunnat, on aivan oleellista. Esimerkiksi Pohjois-Suomessa rakennetaan tällä hetkellä Suomen puolustusta yhdessä reunavaltioksi ilmoittautuneen Ruotsin kanssa. Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

Me vahvistetaan meidän puolustustamme koko ajan, tehdään hankintoja, ja tosiasia on se, että Suomen puolustusmenoihin käyttämä prosentti tulee kasvamaan tulevina vuosina. Käydään tätä asiaa parlamentaarisesti läpi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

16.28 Ville Skinnari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, te aivan oikein puhutte yhteisestä Euroopasta. Olette aivan oikein puhunut yhteisistä investoinneista, tehnyt hyvää työtä koko Euroopan alueella, mutta toki on pakko olla rehellinen: vaikka tekisimme nyt mitä, se vie aikaa, mittasuhteet ovat Euroopalle aivan valtavat. Totesitte myös aivan oikein, että pitää tiivistää yhteistyötä Pohjoismaiden kanssa entisestään. Iso-Britannia on keskeinen kumppani, kuten kaikki muutkin todelliset ystävämme, ja niitä kyllä Suomella on.

Mutta pitkässä juoksussa toki meidän pitää pystyä kehittämään omaa talouttamme, olla teknologisesti edelläkävijä, jotta me voimme investoida, jotta me voimme vahvistaa eurooppalaista, pohjoismaista ja omaakin turvallisuuttamme. Miten te aiotte nyt Euroopan unionin tasolla vahvistaa tätä taloudellista, teknologista ja turvallisuuden kokonaisuutta, [Puhemies koputtaa] ja millä konkreettisilla tavoilla me saamme sadat miljardit nyt liikkeelle, [Puhemies koputtaa] jotta me pystymme olemaan kilpailukykyisiä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unionin nyt alkaneelle kaudelle Suomella on kaksi keskeistä tavoitetta, ja ne ovat turvallisuus ja kilpailukyky. Ne menevät aika lailla käsi kädessä. Ei ole turvallisuutta, jos ei ole kilpailukykyä eli rahaa rahoittaa. Vahvistetaan kilpailukykyä kaikin mahdollisin keinoin, mutta keskityn hetkeksi tähän puolustusteollisuuteen ja sen nostamiseen.

Me teimme aloitteestani kirjeen Euroopan investointipankin mandaatin laajentamisesta siihen, että investointipankki, joka on maailman suurimpia pankkeja, voi rahoittaa jatkossa laajasti puolustusteollisuutta. Me tarvitaan sitä, jotta me saadaan yksityinen raha liikkeelle ja aidosti niitä puolustusteollisuuden tehtaita, tuotantolaitoksia, uutta teknologiaa rakentavia yrityksiä Eurooppaan. Meillä Suomessa on tässä erinomaiset lähtökohdat, joten tällä voidaan myöskin suomalaista työllisyyttä parantaa samalla, kun tuotamme tarvittavaa puolustusmateriaalia. Nammo, Patria ilmoitti juuri kaupoista Sloveniaan, Saksan-kauppaa viime viikolla. TNT-tehdas lähtee hallituksen myötävaikutuksella Poriin. Nokia suuntaa paljon huomiotaan tällä hetkellä puolustusteollisuuteen. [Puhemies koputtaa] Tämä on meille myöskin kasvun paikka. Koska joku ne joka tapauksessa tekee, [Puhemies koputtaa] niin miksemme me tekisi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.30 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Vain pari tuntia aiemmin istuimme Eduskuntatalossa A-siivessä kokoushuoneessa vastapäätä Mariupolin puolustajaa, joka Mariupolin kaaduttua oli istunut yli kaksi vuotta venäläisten sotavankeudessa. Kuulimme, miten miehityillä alueilla Ukrainassa Venäjä terrorisoi, vainoaa, tap-

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

paa ja kiduttaa siviilejä. Se on järkyttävä muistutus siitä, mikä on se hinta, joka nyt on näissä neuvotteluissa pelissä.

Yhdysvaltain johdon ilmoittamat kannat Ukrainan suhteen ovat erittäin huolestuttavia tietysti Ukrainalle, koska näillä pelimerkeillä ei maahan oikeudenmukaista rauhaa ole mahdollista saada. Mutta ne ovat huolestuttavia myös koko Euroopalle, koska jos Venäjää ei pysäytetä Ukrainan rajalle, niin me löydämme sen joltain toiselta rajalta hyvin pian. Tämä meillä Suomessa ymmärretään hyvin, ja tämä ymmärretään Euroopassa varsin laajalti, mutta näyttää, että sitä ei ymmärretä Yhdysvalloissa. Pääministeri Orpo, miten voimme vakuuttaa yhdysvaltalaiset siitä, mitä kaikkea on pelissä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.32 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tynkkysen tärkeä puheenvuoro muistuttaa siitä, mitä sen sanan ”sota” takana on, kun me puhumme täällä näistä isoista asioista. Se on hirvittävää kärsimystä. Satojatuhansia kuolleita, miljoonissa ehkä, lapsia, naisia, viattomia ihmisiä, kouluja, sairaaloita pommitettu ja tuhoaan. Tämä on se sodan hirveä kuva, ja siksi rauhan aikaansaaminen on kaikki kaikesa. Ja myöskin se, että me saamme kaikki ymmärtämään, mitä sillä tavoitellaan — sitä, että tappaminen loppuu ja että se on pysyvää.

Mitä me teemme tämän eteen, on se, että me käytämme kaikkia niitä kanavia, joita hallituksella on ja eduskunnalla on ja mitä suomalaisilla järjestöillä on, miten me voimme toimia globaalien järjestöjen kautta ja Euroopan unionin kautta ja saada ihmisten silmät avautumaan sille, mitä hirveää siellä tapahtuu. Eikä pelkästään siellä, vaan myöskin muilla sotatantereilla.

Siksi sen rauhan kestävyys on kaikki kaikessa, ja jälleen kerran sen muistuttaminen, että se, joka siellä tällä hetkellä tuhoaa, hyökkää ja tappaa, pitää pysäyttää. Ja siksi sen rauhan pitää olla sellainen, että Venäjä pysähtyy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, Otto, varsågod.

16.33 Otto Andersson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tässä vaikeassa tilanteessa on äärimmäisen arvokasta, että me tässä salissa pystymme kaikista sisäpolitiikan kiistoistamme huolimatta olemaan yhtenäisiä tässä Ukrainalle, Suomelle ja koko Euroopalle aivan elintärkeässä kysymyksessä. Kiitos pääministerille myös siksi, että olette kutsunut tämän parlamentaarisen kokouksen. Jos koskaan, niin nyt tarvitaan yhtenäisyyttä. Kiitos myös aktiivisuudesta EU:ta kohtaan. EU tarvitsee nyt uutta johtajuutta.

En aina ole aivan kaikesta samaa mieltä edustaja Honkasalon kanssa, mutta tästä pohjoismaisen yhteistyön merkityksestä olen täsmälleen samaa mieltä. Me muodostamme yhtenäisen arvoyhteisön, meille kaikille on elintärkeää pitää kiinni sääntöpohjaisesta järjestelmästä. Voisitteko, pääministeri Orpo, vielä vähän enemmän avata — kun me tiedämme, että olemme yhdessä Pohjoismaissa vahvempia kuin yksinään — missä kaikissa foorumeissa ja millä eri tavoilla me voimme tehdä yhteistyötä, [Puhemies koputtaa] jotta saamme koko Euroopan mukaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

16.34 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan sanoa sen, että tämä pohjoismainen yhteistyö on arvokkaampaa kuin koskaan. Meillä on varmaan ollut näin tapana sanoa, mutta nyt niille sanoille on katetta. Me ollaan turvallisuusympäristössä samassa tilanteessa, ja se yhdistää. Me ollaan tänään kaikki Naton jäseniä, ja se yhdistää meitä kaikkia. Se, että me toimimme tällä hetkellä kaikilla yhteiskunnan eri osa-alueilla yhdessä, on kyse sitten liikenteestä, puolustuksesta, energiaky-symyksistä tai Itämeren alueen meriliikenteen turvaamisesta, on aivan kaikki kaikessa. Näen tämän myöskin sellaisena turvan linnakkeena Suomelle, jos maailman tilanne meni-si jotenkin aivan sekaiseksi, ja siksin meidän pitää tätä vaalia.

Mutta me toimimme myöskin hyvin aktiivisesti Euroopan unionin sisällä pohjoismaisel-la ryhmällä, ja me ollaan vahvistettu sitä työtä hyvin tiiviillä yhteistyöllä Baltian maiden kanssa, ja siihen työhön on otettu mukaan myöskin Puola, joka on osoittanut itse suurta kiinnostustaan. Meillä on erittäin vahva asema Euroopan unionissa ja sen päätöksenteossa, ja kun me ollaan samanmielisiä ja meillä on samanlaisia tavoitteita, [Puhemies koputtaa] niin se myöskin näkyy EU:n päätöksenteossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liit-tyen, edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.35 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kaikessa koko ajan ja joka päivä täytyy muistaa, että se on nimenomaan Venäjä, joka rikkoo räikeästi kan-sainvälistä oikeutta ja YK:n peruskirjaa, ja se on nimenomaan Ukraina, joka taistelee oman suvereenisuutensa puolesta, jota kohtaan nämä rikkomukset ovat tapahtuneet. Sen takia tämä on niin absoluuttisen selvää, että kaikessa, kannoissa ja kaikessa, mitä Eurooppa te-kee, meidän on nyt puolustettava nimenomaan Ukrainan oikeutta päättää omasta kohtalos-taan.

Mutta nyt samaan aikaan, niin kuin tässä keskustelussa tuli hyvin selväksi, on se hetki, jolloin Euroopan pitää kasvaa nykyistä isommaksi ja tulla yhteen ja tiivistyä. Ja kyllä näyt-tää siltä, että Eurooppa vaatii myös enemmän omaa suorituskyyä, enemmän omaa toimin-takyyä.

Miten arvioitte nytten näitä kuukausia eteenpäin tässä? Toivottavasti tämä ylimääräinen huippukokous saadaan aikaiseksi. Miten näette lähikuukaudet, mitä Euroopan pitää tässä nyt ajatella uusiksi, tässä uudessa tilanteessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.37 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensimmäi-nen, mikä pitää tehdä ja ajatella uusiksi, on se, että tässä nyt uudessa, viimeisessä tilantees-sa Euroopalla pitää olla yksi vahva ääni, positio neuvotteluihin, näkemys siitä, millaista rauhaa yhdessä Ukrainan kanssa rakennetaan.

Seuraava on se, että meidän täytyy jatkaa sitä työtä entistä päättäväisemmin, että me vahvistamme eurooppalaista puolustusta niin, että me emme koskaan ole siinä tilanteessa, että me olisimme sen varassa, tuleeko joku muualta meitä auttamaan, koska me pystymme siihen. Me pystymme rakentamaan niin vahvan eurooppalaisen kyvykkyyden, että joiden-kin vuosien päästä me tiedämme, että me voimme hoitaa tämä itsekin, koska viime kädes-

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

sä meidän täytyy Eurooppana pystyä huolehtimaan omasta turvallisuudesta ja jokaisen jäsenmaan turvallisuudesta, jokaisen Euroopan unionin kolkkan turvallisuudesta.

Nämä kaksi asiaa ovat ylitse muiden, se selkeä näkemys Ukrainan rauhanneuvotteluihin, vahva oma kanta, ja sen lisäksi oman puolustuksen turvaaminen.

Ja ehkä sanon vielä kolmantena sen, että vaikka on niin, että Yhdysvallat aiheuttaa tällä hetkellä suuria huolia, [Puhemies koputtaa] niin samaan aikaan meidän pitää pystyä vaalimaan ja korjaamaan meidän suhdettamme [Puhemies koputtaa] ja vahvistamaan liittolaisuuttamme Yhdysvaltoihin.

Frågan slutbehandlad.